

Bijlage 30 Werkvergunningen

Algemeen

Er zijn aan boord vele activiteiten waarbij de werkzaamheden van de één de ander in gevaar kunnen brengen of waar een aantal voorbereidende maatregelen nodig is om de veiligheid van de werknemers te waarborgen.

Het bijzetten van een radar, terwijl er wordt gewerkt bij de scanner, kan gevaarlijk zijn. Andere gevaren kunnen ontstaan wanneer er wordt gewerkt of gerepareerd aan beveiligingsapparatuur die onder normale omstandigheden zou waarschuwen voor bepaalde, mogelijke gevaren. Verder moet men een aantal veiligheidsmaatregelen nemen voordat bijvoorbeeld werkzaamheden in tanks etc kunnen worden uitgevoerd.

Het is altijd nodig, voordat met werkzaamheden wordt begonnen, te inventariseren wat de mogelijke risico's zijn. Men moet ervoor zorgen dat deze niet kunnen ontstaan of zo goed mogelijk onder controle worden gehouden.

Normaal gesproken moet er op vertrouwd kunnen worden dat de betreffende bemanningsleden de juiste werkwijze volgen. Bij specifieke werkzaamheden met ernstige gevaren of werkzaamheden die op zich niet gevaarlijk zijn maar in combinatie met andere werkzaamheden ernstige gevaren kunnen opleveren, zijn alleen mondelinge instructies geen betrouwbare basis voor het veilig uitvoeren van de werkzaamheden.

Om alle risico's die verbonden zijn aan dit soort specifieke werkzaamheden systematisch af te handelen en de benodigde zaken hierbij schriftelijk vast te leggen, dient men systematisch te werk te gaan. In de praktijk hanteert men hiervoor een werkvergunningstelsel. Zo'n werkvergunningstelsel bestaat uit het volgende:

- Een geschreven procedure/instructie waarin alle te nemen handelingen met de bijbehorende veiligheidsmaatregelen stap voor stap worden uitgelegd.
- Een formulier waarop men alle benodigde informatie die voortkomt uit de handelingen zoals genoemd in de procedure/instructie vastlegt. Dit formulier dient nadat het is ingevuld goedgekeurd te worden door de kapitein/(hoofd)schipper. Dit laatste wordt de werkvergunning genoemd. Zonder een getekende werkvergunning mogen de werkzaamheden niet gestart worden!!!! (zie voor een voorbeeld van een werkvergunning bijlage 31)

In wezen is dit dus een systeem waarbij bepaalde werkzaamheden, waaraan grote risico's zijn verbonden, niet uitgevoerd mogen worden, tenzij er een werkvergunning is afgegeven. In de werkvergunning moet worden aangegeven, welk werk het betreft, onder welke omstandigheden het werk uitgevoerd mag worden, wie het werk uitvoert en wanneer het werk wordt uitgevoerd. Verder kunnen nog beperkingen betreffende het werk worden vermeld.

Een exemplaar van de werkvergunning moet afgegeven worden aan degene die de werkzaamheden uitvoert of aan degene die ter plaatse het toezicht uitoefent op de werkzaamheden. Bovendien moet steeds de toezichthoudende leidinggevende aan boord van het schip/werktuig in het bezit zijn van een exemplaar van de werkvergunning.

Een werkvergunning op zich maakt het werken niet veilig. Het is wel een gids voor het nauwgezet opvolgen van vastgestelde procedures voor degenen die betrokken zijn bij de werkzaamheden.

Wettelijk kader

In het Arbobesluit staat onder artikel 2.42a het volgende over werkvergunningen:

Artikel 2.42a. Werkvergunning

- **1.** Wanneer de veiligheid en de gezondheid van de werknemers dat vereisen, wordt een systeem van werkvergunningen toegepast voor de uitvoering van gevaarlijke werkzaamheden en voor de uitvoering van gewoonlijk ongevaarlijke werkzaamheden die in combinatie met andere werkzaamheden ernstige risico's met zich mee kunnen brengen.
- **2.** De werkvergunning wordt door een verantwoordelijke persoon gegeven voor de aanvang van de werkzaamheden en daarbij wordt aangegeven aan welke voorschriften moet worden voldaan en welke voorzorgsmaatregelen moet worden genomen voor, tijdens en na de werkzaamheden.

Wanneer een werkvergunning toepassen

De beantwoording van deze vraag is opgedeeld in de volgende stukken:

- In het bovenstaande artikel worden geen specifieke werkzaamheden genoemd waarvoor een werkvergunning vereist is. Men laat dit dus over aan de afzonderlijke bedrijven en/of de sociale partners in de bedrijfsverenigingen via de Arbocatalogi.
De werkzaamheden waarvoor i.v.m. de risico's standaard een werkvergunning vereist is, moeten voor elk schip/werktuig afzonderlijk zijn/worden vastgesteld. Deze werkzaamheden opnemen in de RI&E van het desbetreffende schip/werktuig en hierbij aangeven dat voor deze werkzaamheden een werkvergunning vereist is.
- Verder kunnen er onder bijzondere omstandigheden aan boord van de verschillende schepen/werktuigen werkzaamheden voorkomen die de aanleiding vormen om ad hoc te bepalen of er voor die werkzaamheden een werkvergunning noodzakelijk is. De eerste stap is de beoordeling van de situatie aan de hand van een Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) of een Taak-Risico-Analyse, door een leidinggevend bemanningslid die ervaren is in de uit te voeren werkzaamheden en volledig bekend is met de daarbij optredende gevaren

Informatie in, status van, het gebruik van, en de verantwoordelijkheden bij het gebruik van de werkvergunning.

Hierbij zijn onder andere de volgende punten van belang:

- de in de werkvergunning vastgestelde informatie moet eenduidig, gedetailleerd en juist zijn. De plaats van de werkzaamheden en wat er moet worden gedaan, moet precies zijn aangegeven. Metingen, meetmethode en resultaten vóór de aanvang, de maatregelen die tijdens de werkzaamheden genomen moeten worden en de te treffen voorzieningen moeten zijn vastgelegd.
- de werkvergunning moet de geldigheidsduur aangeven (niet langer dan 24 uur of één shift/wacht) en de tijdsduur van de werkzaamheden. Bij meerdaags werk moet de vergunning elke dag of shift/wacht opnieuw worden uitgeschreven.
- de werkvergunning is het enige richtsnoer dat geldt, andere afspraken of regelingen zijn vervallen.
- alleen het aangegeven werk mag worden uitgevoerd, aanvullingen moeten apart worden gevraagd.
- voordat de werkvergunning wordt getekend moet de toezichthoudende leidinggevende persoonlijk controleren of alle maatregelen die waren vastgelegd, zijn genomen en of alle maatregelen en voorzieningen gehandhaafd blijven tot het moment dat de vergunning vervalt

of het werk gedaan is.

- een ieder die als aflosser of in geval van nood het toezicht overneemt van de oorspronkelijke opdrachtgever neemt de volledige verantwoording op zich totdat hij of zij de werkvergunning heeft ingetrokken of die weer heeft doorgegeven aan zijn aflosser, die dan op zijn beurt weer volledig op de hoogte moet worden gebracht van de toestand.
- degenen die direct betrokken zijn bij de uitvoering van het werk moeten de werkvergunning paraferen om aan te geven dat zij de veiligheidsmaatregelen onderschrijven en begrijpen. Na afloop van het werk moeten zij de verantwoordelijke leidinggevende aan boord inlichten.
- De werkvergunning dient ook na het afsluiten van de werkzaamheden bewaard te worden.

Let op: Bij het ontstaan van calamiteiten vervalt de werkgunning. Na het eindigen van de calamiteit moet de procedure voor het geldig maken van de werkvergunning opnieuw gevolgd worden!